

رهبانیت!

دینارین: الحاج سید محمد پیمان سویدن

Ketabton.com

۱۳۹۵

تتبع ونگارش:
الحاج امین الدین « سعیدی - سعید افغانی »
مدیر مرکز مطالعات ستراتیژیکی افغان و
مسؤل مرکز فرهنگی بحق لاره - جرمنی

www.masjed.se

رهبانیت!

بسم الله الرحمن الرحيم

رهبانیت!

«رهبانیت» از ماده «رهبه» به معنی خوف و ترس است. راغب در مفردات خویش می نویسد که «رهبه» ترسی است که آمیخته با پرهیز و اضطراب باشد و «ترهب» به معنی «تعبد» و عبادت کردن و «رهبانیت» به معنی شدت تعبد است. ورهبانیت در اصطلاح به معنای کناره گیری، انزوا و گوشه گیری و گوشه نشینی از مردم آمده است.

اساسات دین مقدس اسلام بصورت کل با رهبانیت در تضاد و مخالف است. دین اسلام دین اعتدال است و رهبانیت را علمای اسلام، حالت خارج از اعتدال میدانند. علماء میگویند که: اعتدال عبارت است از اختیار نمودن راه میانه و عدم تمایل بسوی افراط و تفریط است.

منظور مبحث اعتدال در اینجا، اعتدال در تفکر و اندیشه‌ای است که در بسیاری از موارد در افکار و اعمال برخی از انسانها ظاهر میگردد. طوریکه میدانید از شئون و مظاهر عقل سلیم و عقلانیت، اعتدال است و از شئون جهل، تخلف و بغاوت عدم اعتدال است.

بلی طوریکه در فوق یاد آور شدیم یکی از امتیازات بزرگ دین مقدس اسلام همین اعتدال و میانه‌روی است.

قرآن کریم اولین منبع اصول دین اسلام، امت اسلام را هم به نام امت وسط تعریف و متصف نموده و این تعبیر، تعبیر بسیار عالی و جامع است که به امت اسلام داده شده است. این اعتدال شامل همه شؤون زندگی، عام از شخصی و اجتماعی مسلمانان است. دین مقدس اسلام رهبانیت را رد نموده و پیامبر اسلام محمد صلی الله علیه و سلم با بسیار زیبای فرموده است: «لا رهبانیه فی الإسلام» (در اسلام گوشه نشینی و انزوا گرایی وجود ندارد) زیرا این گوشه نشینی ها منافی با اساس اسلام که ارتباط دادن بین انسانیت است، می باشد.

در حدیثی از حضرت انس (رضی الله عنه) روایت شده است که: در یکی از روزها سه تن از جوانان به منزل نبی کریم صلی الله علیه و سلم آمدند، و در مورد عبادت حضرت محمد صلی الله علیه و سلم سولاتی را بعمل آوردند:

وقتی برای شان در مورد برای شان توضیحات داده شد، مثل اینکه ایشان این عبادت را کم پنداشتند، وگفتند: ما با پیامبر فرق داریم، زیرا گناه های قبلی و بعدی وی بخشوده شده است، یکی از ایشان گفت: من برای همیشه تمامی شب را نماز می خوانم.

دیگری گفت: من تمامی عمر را روزه می گیرم و هیچگاه افطار نمی کنم.

سومی گفت من از خانم ها دوری نموده، و اصلاً ازدواج نمی کنم، پیامبر صلی الله علیه و سلم: به نزد ایشان آمده گفت: «شما همان اشخاصی هستید که چنین سخنان را گفتید؟ قسم به الله (جل جلاله) که من نسبت به شما از الله زیاد می ترسم، و نسبت به شما

بسیار متقی تر هستم، ولی من روزه هم می گیرم و افطار هم می کنم، نماز هم می خوانم و مقداری از شب هم می خوابم، و ازدواج هم می کنم، و هرکسی از سنت من بی رغبتی نماید از امت من نیست». (راوی حدیث امام بخاری)

رهبانیت!

در این حدیث شریف پیامبر اکرم صلی الله علیه وسلم به امور ذیل هدایت و رهنمایی هدایت فرموده است :

الف: عبادت فقط این نیست که انسان خود را مصروف خواندن نماز و روزه نماید ، بلکه عبادت در دین مقدس اسلام شامل بخش های مختلف می باشد.

ب: استراحت ، غذا خوردن ، ازدواج هم شامل عبادت می باشند بشرطی که مطابق طریقه و سنت پیامبر صلی الله علیه وسلم صورت گیرد .

ج: ترک دنیا ، ازدواج نکردن ، همیشه به شکل دائم روزه گرفتن ، تمامی شب بدون خواب به شکل همیشگی نماز خواندن ، مخالف سنت پیامبر و احکام اسلام می باشد ، زیرا در دین اسلام قانون تعادل و میانه روی همیشه مراعات شده است .

د : کسانی که ترک ازدواج نموده ، روابط خود را با دیگران قطع نموده ، این کار را بنام ترک دنیا انجام می دهند و فکر می کنند که عبادت نموده اند ، ولی خبر ندارند که همچو اشخاص در حقیقت با سنت پیامبر صلی الله علیه وسلم مخالفت نموده ، و به این عمل خویش ، خود را از امت پیامبر خارج نموده اند.

می گویند : شخصی به ابوسعید ابوالخیر که یکی از جمله دانشمندان شهیر جهان اسلام است گفت:

فلان شخص بر روی آب راه می رود .

شیخ گفت: ماهی ها و بچه ها نیز بر روی آب راه میروند.

او گفت: کسی را می شناسیم که با او رااد خواندن به هوا می رود .

شیخ گفت: پرنده ها و مگس ها نیز به هوا پرواز مینمایند.

او گفت: فلان شخص در يك لحظه از يك شهر به شهر دیگری می رود .

شیخ گفت : شیطان هم در يك نفس از مشرق به مغرب می رود . پس این چنین چیزها را قیمتی نیست ، بنده آن بود که در میان خلق بنشیند و برخیزد و بخورد و بنوشد و خرید و فروش نماید ، و در بازار میان مردم مصروف خرید و فروش باشد ، ازدواج نماید ، اولاد بدنیا آورد ولی يك لحظه هم از یاد الله (جل جلاله) غافل نباشد .

خوانندهء محترم !

طوری که که گفته امدیم ، در دین مقدس اسلام، رهبانیت و گوشه نشینی وجود ندارد، و گوشه گیری در عبادتگاهها، صومعهها و خانقاهها از دساتیر دین مقدس اسلام نمی باشد. منظور همان گوشه گیری که انسان مسلمان را از زندگی فعال کسب لقمه حلال مانع شده، بار دوش دیگران گردد و این قصد عبادت مانع عملی کردن وجایب زندگی انسان مسلمان در برابر فامیل و خانواده و وسایر مکلفیت های دیگر شرعی شود.

اگر دین اسلام مطابق حدیث پیامبر اسلام ظالم و مظلوم را در آتش میداند که ظالم را بخاطر ظلم اش و مظلوم را به خاطر عدم دفاع در مقابل ظالم به یقین که اگر این گوشه رفتن و رهبانیت موجب عدم عمل به این وجیبه نه گردد و بر علاوه وجایب عبادتی دین به چیزی بیشتر میپردازد به نحویکه مانع عملی کردن وجایب دیگر دینی میشود که رهبانیت و در گوشه نشینی عبادت نیز باشد ، دین اسلام از آن بر حذر میدارد و آنرا نمی پذیرد.

رهبانیت!

پیامبر صلی الله علیه و سلم فرمودند: « الْمُؤْمِنُ الَّذِي يُخَالِطُ النَّاسَ وَيَصْبِرُ عَلَىٰ أَدَاهُمْ أَكْبَرُ أَجْرًا مِنَ الْمُؤْمِنِ الَّذِي لَا يُخَالِطُ النَّاسَ وَلَا يَصْبِرُ عَلَىٰ أَدَاهُمْ » (صحیح البانی و ترمذی 5207 و ابن ماجه 4032) یعنی: اگر یک شخص مسلمان با مردم معاشرت کند و بر اذیت آنها صبر کند بهتر است از کسی که با مردم معاشرت نمی‌کند و بر اذیت آنها صبر نمی‌کند)

هكذا در روایتی دیگر آمده است که: « مَرَّ رَجُلٌ مِنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِشَعْبٍ فِيهِ عُيَيْنَةٌ مِنْ مَاءٍ عَذْبَةٍ فَأَعْجَبَتْهُ لَطِيبُهَا . فَقَالَ : لَوْ اعْتَزَلْتُ النَّاسَ فَأَقَمْتُ فِي هَذَا الشَّعْبِ ، وَلَنْ أَفْعَلَ حَتَّىٰ أَسْتَأْذِنَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ . فَذَكَرَ ذَلِكَ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ : (لَا تَفْعَلْ ، فَإِنَّ مَقَامَ أَحَدِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَفْضَلُ مِنْ صَلَاتِهِ فِي بَيْتِهِ سَبْعِينَ عَامًا . أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ وَيُدْخِلَكُمُ الْجَنَّةَ ؟ اغْرَوْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ . مَنْ قَاتَلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَوَاقَ نَاقَةَ وَجِبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ) (صحیح ترمذی رقم 1348).

یعنی: مردی از اصحاب رسول الله صلی الله علیه و سلم از دره ای تیر شد که دارای آب زلال و شیرینی بود که مورد پسند وی قرار گرفت و به خودش گفت: چرا از مردم کناره گیری نکنم و در این دره (محل گوشه برای عبادت) زندگی کنم؟ و این کار را نخواهم کرد مگر اینکه از پیامبر صلی الله علیه و سلم اجازه بگیرم. پس این موضوع را برای پیامبر صلی الله علیه و سلم مطرح ساخت و پیامبر صلی الله علیه و سلم فرمود: « این کار را نکن، زیرا جایگاه شما در جهاد در راه خدا بهتر است از هفتاد سال نماز خواندن در خانه اش، مگر نمیخواهید خداوند شما را بیامرزد و وارد بهشت کند؟ در راه خدا جهاد کنید، هر کسی که به اندازه شیر گرفتن یک شتر در راه خدا جهاد کند بهشت بر او واجب میشود.»

در مورد فهم اجتماعی دین مقدس اسلام گفته میتوانیم که دین اسلام، دین منحصر به فرد نه، بلکه این دین متعلق به جامعه، و جماعت است، اغلب احکام دین به امور اجتماعی تعلق داشته، و ارتباط انسان را با جامعه تحکیم و تقویت می نماید، حدود و بعضی از مجازات ها نیز برای نگهداشت امنیت جامعه بنیانگذاری شده است.

بعد از گفتن کلمه ی توحید که هدف آن توحید و یک پارچه ساختن تمامی ملت هاست، هیچ مسلمانی حق ندارد که صرفاً برای خود دعا نماید.

حکمت نماز جماعت برای ارتباط انسان با خالق در میان چندین صف بزرگ مردم می باشد، و فضیلت نماز جماعت نسبت به سایر نمازها بر اساس احادیث پیامبر (صلی الله علیه و سلم) بیست و هفت درجه می باشد، زیرا خواندن نماز در جماعت، مؤمنان را از احوال یکدیگر باخبر می سازد، آنانرا با هم آشنا و دوست می سازد.

انسان مؤمن تنها در حدود چند خانه همسایه باقی نمانده بلکه نماز های جمعه را در مساجد جامع منطقه می خواند که ارتباطش را با آنان تأمین می کند، و نماز عید را در مساجد جامع و عیدگاه های عمومی شهر می خوانند تا مسلمانان با هم الفت گرفته و از احوال یکدیگر باخبر شوند، آنانرا با هم آشنا و دوست می سازد.

همچنان فرضیه زکات که رکن اساسی در دین مقدس اسلام بشمار می رود، اساس آنرا شفقت بر اعضای جامعه انسانی بخصوص، مردم فقیر و مسکین تشکیل می دهد، روزه

رهبائیت!

نیز ارتباط انسان را با خالق ، و با سایر مخلوقات مستحکم می سازد ، افطارهای دسته جمعی ، تراویح و ختم های دسته جمعی در ماه مبارک رمضان و آنهم در نماز تراویح ارتباط قوی انسانرا با برادرانش بیشتر می سازد ، انسان مؤمن تنها در حدود کشور خویش منحصر نبوده ، بلکه پا فراتر نهاده برای ارتباط و علاقه با سایر مؤمنان جهان ، به حج بیت الله مشرف می شود ، در روز عرفه یکجا با میلیون ها مسلمان از هر قوم و نژاد سرخ پوست ، سفید پوست ، سیاه پوست ، زرد پوست ، با چهره ها و زبانهای مختلف همه يك ندای (لبیک اللهم لبیک) را بزبان میاورند .

یادداشت :

قابل تذکر است که عزلت و گوشه نشینی در دین مقدس اسلام بصورت مطلقى مردود و ممنوع نگردیده است ، بلکه در این مورد شرعیت حد و مرز را برای آن تعیین نموده است که به این ترتیب آن مفهوم عزلت که عده از آن برداشت نادرست داریم در چوکات فهم شریعت غرای محمدی (ص) تنظیم میشود. به این ترتیب مسلمان در پهلوی عملی کردن و با بجا آوردن سایر وجایب خویش مانند یک انسان مکلف به عبادت نیز مطابق به هدایت دین مبین اسلام میپردازد.

حافظ ابن حجر در کتابش (فتح الباری 42/13) می نویسد : « وَالْخَبْرُ دَالٌّ عَلَى فَضِيلَةِ الْعُزْلَةِ لِمَنْ خَافَ عَلَى دِينِهِ » (این خبر دلالت بر فضیلت عزلت دارد برای کسی که ترس از فساد دینش داشته باشد)

و سندی در شرح نسائی (124/8) گفت : « این روایت دلالت بر جائز بودن عزلت است ، بلکه در روزهای فتنه بهترینش همین است » .

بصورت کل گفته میتوانیم که در زمان فتنه و آشوب که ترس از فساد دین باشد بهتر است از مردم عزلت و گوشه نشینی شود ، ولی در روزهای معمولی اختلاط با مردم بهتر است بعلت فضیلتهایی که میتوان کسب کرد از قبیل نماز جماعت و زیارت مریض و تشییع جنازه و غیره .

الله اعلم بالصواب

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**